

УДК 81-13:811

DOI <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2024.4.10>

Н. В. МАЛЬОВАНА

*кандидат філософських наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов та лінгводидактики,
Сумський державний університет, м. Суми, Україна
Електронна пошта: n.malevana@el.sumdu.edu.ua
<https://orcid.org/0009-0004-5423-5697>*

А. М. ЮСІЮК

*аспірант кафедри журналістики та філології,
Сумський державний університет, м. Суми, Україна
Електронна пошта: An.Yusiuk@ms.sumdu.edu.ua
<https://orcid.org/0009-0004-5423-5697>*

ІНТЕРАКТИВНЕ НАВЧАННЯ: МЕТОДИ ТА ПРАКТИКИ ОНЛАЙН-РОБОТИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Сучасне суспільство переживає стрімкі зміни стосовно освіти, а саме: виклики, спричинені пандемією COVID-19 та війною в Україні, спонукали до впровадження технологій у навчальний процес. Онлайн-освіта стала відповіддю на ці виклики, поєднуючи традиційні методи навчання з цифровими інструментами. Змінюючи структуру освітнього процесу і посилюючи взаємодію між студентами та викладачами, інноваційні підходи, базовані на комунікативному навчанні, допомагають підвищити зацікавленість студентів та мотивувати їх до активної участі. Онлайн та самостійна робота студентів, яка включає індивідуальну та колективну діяльність, є невід'ємною складовою сучасної освіти. Саме завдяки платформам Coursera, Mix, Kahoot, Padlet, Pinterest студенти отримують доступ до інтерактивних матеріалів, виконують завдання у зручний час. Зокрема, платформа Mix SumDU, розроблена Сумським державним університетом, надає навчальні матеріали, інтерактивні курси і тести. У статті розглядаються моделі онлайн-освіти: синхронне навчання (вебінари, відеоконференції), асинхронне навчання (доступ до матеріалів у будь-який час), мікронавчання (короткі модулі), перевернуте навчання (самостійне вивчення теорії перед заняттями) та масові відкриті онлайн-курси (МООС). Платформи Mix SumDU, Kahoot і Padlet сприяють розвитку самостійності, мотивації та вмінню керувати часом. Опитування на базі СумДУ показали позитивне сприйняття онлайн-навчання: 99% підтримують його інтеграцію. Проте є виклики, пов'язані з авторським правом на аудіо- та відеоматеріали, забезпеченням доступу до якісних ресурсів і підвищенням самодисципліни студентів. Досвід СумДУ у впровадженні платформ Mix підтверджує ефективність електронних ресурсів для підвищення результативності навчання. Інформатизація освіти формує ключові навички, необхідні у сучасному суспільстві.

Ключові слова: онлайн-навчання, платформа Mix SumDU, самостійна робота, інтерактивні платформи, інформатизація освіти, освітні технології, моделі навчання.

Постановка проблеми. Стрімкий розвиток сучасного інформаційного суспільства – це природний процес, який вимагає інноваційних рішень у різних сферах, у тому числі в освіті. Потреби та можливості сучасних студентів змінюються разом із технологічними нововведеннями та реаліями сьогодення, на які вплинули Ковід-19 та війна в Україні. Такі інструменти, як електронні ресурси, мультимедійні засоби та інтернет-технології, сприймаються, з одного боку, як елемент традиційного навчання, а з іншого – носять інноваційний характер. У зв'язку з цим виникає потреба у перегляді організації навчального процесу та перерозподілі завдань, що вирішуються студентами на онлайн заняттях та самостійно.

Розширення функцій та зростання ролі онлайн та самостійної роботи студентів не тільки веде до збільшення її обсягу, а й обумовлює зміну у взаємовідносинах між викладачем і студентом як рівноправними суб'єктами навчальної діяльності, привчатимуть його самостійно вирішувати питання організації, планування, контролю за своєю навчальною діяльністю, виховуючи самостійність як особисту рису характеру.

Онлайн та самостійна робота є одними з найважливіших компонентів освітнього процесу, що передбачає інтеграцію різних видів індивідуальної та колективної навчальної діяльності, яка здійснюється як під час аудиторних, позаау-

диторних занять, без участі викладача, так і під його безпосереднім керівництвом.

Забезпечення якості онлайн та самостійної роботи, як результат високого рівня відповідних знань можна досягти за допомогою спеціалізованих платформ, таких як Coursera, Mix, English4IT, Kahoot, Padlet, Pinterest та інші. Дані застосунки доступні у мережі Інтернет та пропонують як курси на різні тематики, так і допомагають викладачам зробити навчальний процес більш інтерактивним, зацікавивши студентів відео-, аудіоматеріалів тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У контексті сучасної системи навчання самостійна робота домінує серед інших видів навчальної діяльності студентів після практичної підготовки (може у декілька раз перевищувати навчальний програмований матеріал, станом на 2023-2024 навчальний рік) та дозволяє розглядати накопичувані знання як об'єкт власної діяльності студента. Низка дослідників вивчали проблему організації самостійної роботи студентів, а саме С. І. Архангельський, В. К. Буряк, М. Г. Гарунов, Є. Я. Голант, С. І. Зінов'єв, В. А. Козаков, О. Г. Молібог, Р. А. Нізамов, П. І. Підкасистий відповідно. Проте сучасне інформаційне оновлення підходів до її організації вимагає подальшого дослідження використання електронного навчання та онлайн матеріалів для її забезпечення.

Застосування різних дистанційних технологій та засобів навчання можна розглядати як логічний етап еволюції традиційної системи освіти. Особливістю сучасності, коли все менше уваги приділяється «паперовим» технологіям обробки інформації, та їх замінюють електронні, диктується впровадження у навчальний процес засобів автоматизованого та електронного навчання, онлайн-навчання, – це форма здобуття знань і навичок через Інтернет, що передбачає використання цифрових платформ, інструментів і ресурсів для дистанційного викладання, навчання та взаємодії між викладачами та учнями [Bogoeva: 15]. яке зараз, на жаль, через епідемію Covid-19 та повномасштабне вторгнення повністю поглинуло змішаний підхід до навчального процесу відповідно. Наведені вище події порушили, так би мовити, можливість безпосереднього контакту між студентом та викладачем, а подальше спілкування

у 99% випадків проводиться онлайн засобами мережі Інтернет та спеціалізованими платформами відповідно.

Мета статті: висвітлити педагогічні аспекти організації платформи Mix SumDU, розробленої Сумським державним університетом, що інтегрує навчальні матеріали, інтерактивні курси, тести з використанням різноманітних моделей онлайн-освіти: синхронне навчання (вебінари, відеоконференції), асинхронне навчання (доступ до матеріалів у будь-який час), мікронавчання (короткі модулі), перевернуте навчання (самостійне вивчення теорії перед заняттями) та масові відкриті онлайн-курси (МООС).

Результати та дискусії. Одночасно з визнанням важливості інтерактивного та зацікавленого досвіду навчання зростає розуміння потенціалу Інтернету та комунікаційних технологій для поєднання студентів. Інтерес до сумісного навчання також можна пояснити розвитком та розповсюдженням комунікаційних технологій у більшості сегментів суспільства. Проте все ще існує нестача розуміння того, як краще використовувати технології для досягнення цілей вищої освіти з точки зору залучення студентів до критичного мислення та дискурсу [Бенера: 3].

Цілком виправданим буде у даній ситуації використання онлайн-навчання, що ефективно використовується у світовій практиці. Технологія онлайн-навчання базується на комунікативному підході. Вирішення завдань не є чимось складним, на відміну, наприклад, від проєктних робіт. Серед них – створення презентацій, організація конференцій і так далі [Albiladi: 4]. Ключовим положенням цього підходу є те, що навчання може бути більш

ефективним, якщо в процесі навчання основний акцент робиться не на мовних засобах, необхідних для вирішення поставленого завдання, а на самому завданні, його змісті [Albiladi: 4]. Важливим аспектом діяльності викладача при використанні онлайн-навчання є необхідність вирішення психолого-педагогічних завдань, а також робота зі студентами на основі особистісно-орієнтованого навчання. Можна виділити найбільш загальні вимоги, що ставляться перед викладачем: знання особливостей організації самостійної роботи студен-

тів у мережі Інтернет та володіння прийомами організації спілкування учасників у ході дистанційного навчання відповідно. Поширення онлайн-курсів у (Zoom, Moodle) зростає в університетах за кордоном. Крім, того слід зазначити, що і більшість викладачів ЗВО підтримує концепцію онлайн-навчання і активно впроваджує її у процесі викладання тої чи іншої навчальної дисципліни відповідно.

У опитуванні на базі СумДУ 99% опитаних викладачів використовують креативні підходи у викладанні навчальних дисциплін, використовуючи технології та моделі онлайн-навчання:

Синхронне навчання – навчальний процес відбувається в реальному часі через відеоконференції, вебінари чи віртуальні класи. Студенти та викладачі одночасно взаємодіють, що забезпечує ефект живого спілкування.

Асинхронне навчання – матеріали (відео, презентації, тести) доступні для вивчення в будь-який час. Студенти самостійно планують свій графік, що забезпечує гнучкість відповідно.

Мікронавчання – короткі, чітко структуровані навчальні модулі або завдання, що фокусуються на конкретній темі. Ця модель підходить для швидкого засвоєння нових знань.

МООС (масові відкриті онлайн-курси) – великі онлайн-програми, які доступні для широкого кола слухачів, часто безкоштовно. Вони містять відеолекції, завдання і форуми для обговорень.

Перевернуте навчання (flipped learning) – студенти спочатку вивчають матеріал онлайн самостійно, а під час занять з викладачем фокусуються на практиці, обговоренні чи розв'язанні задач відповідно.

Онлайн-навчання не є універсальним інструментом, який в один прекрасний момент переверне усе навчання з ніг на голову, але це той інструмент, який допоможе нам подивитись на процес отримання знань трішки іншими очима, змінить наше ставлення до технологій, і найголовніше – дасть можливість спробувати себе у новій ролі [Бондар: 33].

Інформатизація освіти визнана одним з пріоритетних державних завдань, що повинне вирішуватись через розробку та впровадження новітніх конкурентоспроможних інформаційно-комунікаційних технологій в усі

сфери суспільного життя. Значним поштовхом виведення освіти на якісно новий рівень має стати не лише оснащення навчальних закладів сучасною комп'ютерною технікою, а розробка та впровадження якісних педагогічних програмних засобів з різних навчальних предметів. У вітчизняних університетах використовувати закордонні електронні ресурси безпосередньо на заняттях дуже складно, оскільки програмні засоби, розроблені в інших державах, не відповідають навчальним програмам затвердженим Міністерством освіти і науки України [Демченко: 361–368].

Визначення понять електронних засобів навчання та освітніх електронних видань традиційно проводиться опосередковано через більш загальне поняття електронного видання, яке являє собою сукупність графічної, текстової, цифрової, мовної, музичної, відео-, фото- та іншої інформації. В одному електронному виданні можуть бути виділені інформаційні (або інформаційно-довідкові) джерела, інструменти створення та обробки інформації, керуючі структури [Корнова, Кравчук: 24]. Електронне видання може бути виконано на будь-якому електронному носії, а також опубліковано в електронній комп'ютерній мережі. У цьому випадку освітнім електронним виданням або (рівнозначно) електронним засобом навчання є електронне видання, що містить систематизований матеріал з відповідної науково-практичної галузі знань, що забезпечує творче й активне оволодіння учнями знаннями, вміннями та навичками в цій галузі. Освітнє електронне видання повинне відрізнятися високим рівнем виконання і художнього оформлення, повнотою інформації, якістю методичного інструментарію, якістю технічного виконання, наочністю, логічністю і послідовністю викладу. Освітнє електронне видання та електронні засоби навчання не можуть бути зредуковані до паперового варіанту без втрати дидактичних властивостей. Завдяки специфіці свого визначення, електронні видання істотно підвищують якість візуальної та аудіо інформації, вона стає яскравіше, барвистіше та динамічніше відповідно. Величезні можливості мають у цьому плані сучасні технології мультимедіа, більше того, при використанні електронних засобів у навчанні докорінно змінюються способи фор-

мування візуальної та аудіо інформації. Якщо традиційна наочність навчання передбачала конкретність досліджуваного об'єкта, то при використанні комп'ютерних технологій стає можливою динамічна інтерпретація істотних властивостей не тільки реальних об'єктів, але і наукових закономірностей, теорій, понять [Літвінчук: 11].

Основними видами комп'ютерних засобів навчального призначення, які можуть розглядатися як компоненти освітнього електронного видання, є: сервісні програмні засоби загального призначення; програмні засоби для контролю і виміру рівня знань, умінь і навичок учнів; електронні тренажери; програмні засоби для математичного та імітаційного моделювання; програмні засоби лабораторій віддаленого доступу та віртуальних лабораторій; інформаційно-пошукові довідкові системи; автоматизовані навчальні системи; електронні підручники; експертні навчальні системи; інтелектуальні навчальні системи; засоби автоматизації професійної діяльності (промислові системи або їх навчальні аналоги) [Пристемський, Податков: 12–15].

Сервісні програмні засоби загального призначення застосовуються для автоматизації рутинних обчислень, оформлення навчальної документації, обробки даних експериментальних досліджень. Вони можуть бути використані при проведенні лабораторних, практичних занять, при організації самостійної та проектної роботи. Очевидно, що в таких умовах забезпечення формування електронних навчально-методичних комплексів має проходити через створення в навчальному закладі електронних бібліотек і відеотек, термінологічне тлумачення яких має досить чітке нормативне визначення [Bakhtiyarova: 7].

«Електронна бібліотека» – це зібрання підручників, літературних і періодичних видань в електронній формі з автоматизованим каталогом, обслуговуванням та організацією пошуку необхідної інформації. Електронні навчальні засоби дозволяють здійснювати диференційований підхід до управління самостійною діяльністю студентів. На базі СумДУ також існує репозитарій наукових, і не тільки, робіт викладачів та студентів, електронний каталог бібліотеки з можливістю завантажити електронне видання.

Використання електронних засобів навчання дозволяє значно посилити мотивацію навчання, індивідуалізувати і диференціювати процес навчання, надавати можливість самостійного вибору режиму навчальної діяльності, забезпечують оптимальні умови для професійного саморозвитку викладача і є ефективними засобами для здійснення індивідуально-орієнтованого навчання. Інформаційна культура сучасного викладача повинна розглядатися як необхідна складова для його самовдосконалення та підвищення рівня професійно-педагогічної майстерності. Він не зможе використовувати електронні засоби навчання на належному рівні, якщо він не володіє широким арсеналом знань, умінь та навичок, які дають змогу визначити місце інформаційних технологій в освітньому процесі, з'ясувати переваги електронних засобів навчання перед традиційними, встановити доцільність їх використання в педагогіці [Нагаєв, Портян: 12].

Існує очевидна суперечність між об'єктивною необхідністю використання сучасних електронних засобів навчання у професійно-педагогічній роботі викладача та неготовністю значної частини освітян до такої діяльності. Отже, форми підвищення кваліфікації педагогічних працівників у сфері інформаційно-комунікаційних технологій мають бути наповнені новим змістом і більше відповідати сучасним вимогам до викладача, використовувати сучасні системи технологічної та методичної підтримки педагогів безпосередньо в умовах освітньої установи, де вони працюють [Тамаркіна: 21].

Що ж зупиняє багатьох викладачів створювати власні програмні продукти? – Саме відсутність зручного інструмента для роботи та недостатня кількість практичних навичок такої роботи. Не для кого не є секретом, що у викладача є досить багато власних напрацювань в електронному вигляді, але задля узагальнення їх потрібна певна мультимедійна оболонка, що дасть змогу автору та користувачеві шляхом створення «Меню» отримати доступ до певного контенту, що знаходиться в програмному засобі [Bogoeva: 6].

Постає проблема пошуку такого універсального засобу, що зможе допомогти створювати оболонки власних продуктів, не вивчаючи при цьому ази програмування та веб-дизайну.

Таким універсальним рішенням можна вважати можливість системи Lectur.ED, яка існує на базі СумДУ та дозволяє розміщувати електронні напрацювання викладачів онлайн і забезпечувати ними самостійну роботу студентів з наступною конвертацією цих матеріалів у онлайн курси на платформі MIX. Lectur.ED є основою для створення онлайн курсів на MIX. Так, застосування різних дистанційних технологій та засобів навчання можна розглядати як логічний етап еволюції традиційної системи освіти. Особливістю сучасності, коли все менше уваги приділяється «паперовим» технологіям обробки інформації, та їх замінюють електронні, диктується впровадження у навчальний процес засобів автоматизованого та електронного навчання, тобто комбінація традиційного і електронного навчання, що має назву змішане (blended learning) [Mutlu-Bayraktar, Cosgun: 141] – це продумане поєднання особистого та онлайн-досвіду навчання. Основний принцип полягає в тому, що усне та письмове спілкування засобами мережі Інтернет оптимально інтегроване таким чином, що сильні сторони кожного з цих засобів поєднуються з унікальним досвідом навчання, який узгоджується з контекстом та передбачуваною освітньою метою відповідно. Одночасно з визнанням важливості інтерактивного та зацікавленого досвіду навчання зростає розуміння потенціалу Інтернету та комунікаційних технологій для поєднання студентів. Інтерес до сумісного навчання також можна пояснити розвитком та розповсюдженням комунікаційних технологій у більшості сегментів суспільства. Проте все ще існує нестача розуміння того, як краще використовувати технології для досягнення цілей вищої освіти з точки зору залучення студентів до критичного мислення та дискурсу.

Перехід на модульну систему навчання, яка спричинила істотне скорочення кількості аудиторних годин, потребує більш ефективного використання методів викладання іноземної мови для формування необхідних мовних, соціокультурних та професійних компетенцій. При цьому змінюється роль викладача [Simonson, Zvacek: 34–41].

Сумський державний університет має широкий досвід використання електронного навчання та технічні можливості його забез-

печення. Вже багато років поспіль викладачі використовують онлайн-платформи для створення та розміщення онлайн матеріалів та тестування. Активно навчаються студенти СумДУ на дистанційному навчанні, використовують онлайн-ресурси Coursera.

Coursera – це глобальна онлайн-платформа для навчання, заснована у 2012 році професорами Стенфордського університету. Вона пропонує курси, спеціалізації та ступеневі програми від провідних університетів і компаній, таких як Yale, Stanford, Google, IBM та інші. Тематика курсів охоплює широкий спектр галузей: програмування, бізнес, науки про дані, гуманітарні науки тощо.

Coursera надає можливість проходити курси безкоштовно, хоча сертифікати зазвичай потребують оплати. Також платформа пропонує фінансову допомогу для тих, хто потребує. Користувачі можуть навчатися у власному темпі, отримуючи знання, дипломи та сертифікати, які визнаються на міжнародному рівні відповідно.

Якщо ж говорити про певні недоліки використання даної платформи, то це, на жаль, відсутність персонального підходу, адже формат онлайн-курсів не завжди враховує індивідуальні особливості студентів. Також до мінусів часто можна віднести мотивацію та самодисципліну. Самостійне навчання вимагає високого рівня самоконтролю та мотивації, чого бракує багатьом студентам. Велика кількість тих, хто розпочинає курс, не доходить до його завершення.

Так, у 2016 році СумДУ запустив проєкт, який надає можливість будь-кому зареєструватися та спробувати отримати ступінь бакалавра з економічних та юридичних напрямків онлайн. Щорічно проходять конкурси методичних розробок викладачів з використанням індивідуальних мобільних пристроїв студентів у процесі навчання. Протягом останніх років СумДУ активно використовує та надалі заохочує викладачів використовувати новостворену платформу MIX для організації самостійної роботи студентів у змішаному навчанні. Більшість викладачів іноземної мови проводять всі свої заняття за допомогою платформи MIX, переважно використовуючи її для додаткової самостійної роботи з дисциплін «Іноземна

мова», «Іноземна мова І», «Іноземна мова ІІ», «Латинська мова та медична термінологія» (для україномовних та англomовних студентів) та інші відповідно.

Mix SumDU – це платформа дистанційного навчання, розроблена для підтримки освітнього процесу в Сумському державному університеті (SumDU). Вона надає студентам доступ до навчальних матеріалів, інтерактивних курсів, завдань, тестів та інших інструментів для онлайн-навчання. Дана платформа підтримує як синхронне, так і асинхронне навчання, що дозволяє студентам взаємодіяти з викладачами у реальному часі або виконувати завдання у зручний для них момент. Завдяки інтеграції сучасних технологій та інструментів для оцінювання, Mix SumDU забезпечує повноцінний навчальний процес для студентів університету на відстані відповідно.

Технологічний прогрес у всіх сферах життя, а особливо у навчанні, змінює підходи до самого процесу навчання: інтерактивні дошки, онлайн-завдання, дистанційні курси і т. інше. Такі види завдань передбачають високий рівень пізнавальної і творчої самостійності студентів та широке використання евристичних навичок. Також інтерактивність у вивченні іноземної мови можна забезпечити за допомогою платформи «Kahoot», що є ефективним інструментом для вивчення іноземних мов завдяки ігровому підходу до навчання. Застосунок дозволяє створювати інтерактивні вікторини, які сприяють засвоєнню нової лексики, граматики та розвитку навичок аудіювання. Учні можуть змагатися один з одним або працювати в командах, що підвищує мотивацію і залучення в навчальний процес.

Платформа «Kahoot» дозволяє викладачам створювати власні вправи або використовувати готові набори запитань з широкого спектра мовних тем. Використання вікторин також сприяє кращому запам'ятовуванню та закріпленню інформації через повторення в ігровій формі відповідно.

Якщо ж говорити про недоліки даної спеціалізованої платформи, то це, в більшості випадків, можливі відволікання, спричинені ігровим елементом. Він може надмірно захоплювати студентів, зменшуючи увагу до основної мети заняття – навчання. Також, через зосередже-

ність на швидкості відповідей студенти можуть обирати варіанти навмання, а не вдумливо аналізувати запитання, що спричиняє ризк поверхневого навчання відповідно.

У зв'язку зі значним зниженням годин на «аудиторну роботу онлайн» і необхідність взаємодії з викладачем під час вивчення іноземної мови, інтернет-комунікаційні засоби навчання вважаємо особливо необхідними для позааудиторної самостійної роботи студентів.

Якщо ж говорити про забезпечення спільної роботи та досягнення найбільш якісної комунікації між студентами та викладачем, то, безперечно, необхідно звернути увагу на застосунок «Padlet». Це зручний інструмент для організації спільної роботи в навчанні, що дозволяє студентам і викладачам візуалізувати, ділитися та обговорювати інформацію в інтерактивному форматі. Застосунок нагадує інтерактивну дошку, де користувачі можуть розміщувати текст, зображення, посилання, відео та інші матеріали, а також коментувати та обговорювати їх. Викладачі можуть використовувати дану платформу для мозкових штурмів, створення тематичних стінок, проектних робіт та обговорень.

Крім того, «Padlet» підтримує інтеграцію з іншими навчальними платформами, що робить його універсальним інструментом для дистанційного та змішаного навчання.

Платформа English4IT створена для вивчення англійської мови, зокрема для спеціалістів у сфері інформаційних технологій. Її можна використовувати, перш за все, для вивчення професійної термінології шляхом розширення словникового запасу за рахунок спеціалізованої лексики у сфері ІТ відповідно. Також, платформа пропонує вирішення певних практичних завдань на засвоєння технічної лексики в контексті реальних робочих ситуацій. Використання інтерактивних діалогів для моделювання спілкування з колегами, клієнтами чи партнерами англійською мовою розвиває комунікаційні навички, що стали ще більш важливими як при онлайн-спілкуванні, так і під час онлайн-навчання відповідно.

Розуміємо, що платформа English4IT є ефективним інструментом для тих, хто хоче не лише покращити знання англійської, а й підготуватися до роботи у міжнародних ІТ-командах,

що є особливо актуальним в рамках Сумського державного університету, який плідно співпрацює з багатьма ІТ-компаніями.

До платформ, які можна використовувати для покращення онлайн-навчання, можна віднести і Pinterest, також. Дошки з картками слів, граматичними правилами, фразами чи виразами, безперечно, допомагають у вивченні іноземних мов. Також, за допомогою даної платформи, є можливість покращувати постійно словниковий запас, шляхом збереження карток зі словами та їх візуальними асоціаціями (зображення, фото).

Відеоуроки, короткі ролики, або анімації з поясненням граматики чи вимови, посилання на зовнішні ресурси, де можна слухати носіїв мови, забезпечують практикаку вимови та розуміння через відео відповідно.

Pinterest, також, дає можливість знайомства з культурою країни через рецепти, мистецтво, традиції чи літературу, представлені мовою, яку ви вивчаєте відповідно, а отже, допомагає зробити процес вивчення мови цікавим, творчим та інтерактивним, особливо для візуалів та тих, хто вчиться через практику.

Враховуючи складну економічну ситуацію у країні та, як наслідок, зниження обсягу друкованих методичних матеріалів, на сьогоднішній день широко використовуються онлайн-платформи для зручного розміщення навчальних матеріалів онлайн, які завжди у доступі, тому проблема «підручника, що забули дома» не зашкодить оволодінню знаннями. Вважається доцільним також використання комплексу тренувальних онлайн тестів перед підготовкою до контрольних заходів. Такі комплекси для студентів різних спеціальностей знаходяться на веб-сторінці викладача на сайті кафедри. Студенти можуть індивідуально самостійно вдома пройти тест і дізнатися свій результат, проаналізувати неправильні відповіді, поставити запитання викладачу в аудиторії за необхідності, зробити скріншот незрозумілого елемента і представити його в аудиторії. Ми не змушуємо студентів проходити тести під власними іменами і навіть заохочуємо анонімність, тому що, як показує практика, студенти соромляться низьких результатів. Проте, також вказуємо на те, що викладачеві приємно було б знати, хто саме готувався онлайн. Досвід таких

тестів показав, що не обов'язковість такої підготовки викликає несерйозність у ставленні до них, що показує низький результат і велику кількість незавершених тестів. Тому рекомендуємо робити їх невеликими блоками по п'ять позицій.

Дисципліна «Іноземна мова» передбачає аудіо і відео супровід та тестування. Але незручність прикріплення аудіо до кожного пункту тесту та потім пошук цього треку для прослуховування змусило нас відкласти роботи у цьому напрямку до вдосконалення системи. Також не до кінця юридично з'ясованою залишається тема авторського права на аудіо та відео з оксфордських та кембриджських підручників, які можна купити для використання в аудиторії, але питання як правильно оприлюднювати в Інтернеті і чи маємо ми на це право залишається суперечливим. Питання аудіо і відео забезпечення залишається поки що нерозв'язаним.

Кафедра іноземних мов та лінгводидактики має банк тестів для фінального семестрового онлайн тестування студентів других курсів. Велика варіативність дозволяє видавати студентам посилання на цей тест для самостійної поза онлайн навчання підготовки.

На базі міста Суми було також проведено опитування серед студентів з метою з'ясувати їх відношення до онлайн-навчання. Студентам пропонувалося оцінити перевагу онлайн-навчання. Усього брало участь в опитуванні приблизно 100 осіб, з яких 100 студенти, 50 викладачів. Віковий діапазон 17–55 років. Отже, із опитаних людей, 99% позитивно ставляться до системи онлайн-навчання. Згідно з результатами звіту кафедри іноземних мов та лінгводидактики за 2023/24 календарний рік кількість студентів, що користуються електронними навчальними матеріалами кафедри за допомогою платформи МІХ, становить 100% студентів. Засобами комп'ютерного тестування рівня сформованості навичок і вмінь усіх видів мовленнєвої діяльності з 2019/2020 навчальний рік дотепер забезпечені всі етапи контролю (вхідний, модульний, семестровий тощо).

Висновки. Інформатизація освіти вимагає змін у підходах до організації самостійної роботи у сучасному закладі вищої освіти.

Змішана модель навчання найкраще допомагає забезпечити ці зміни. Навчання у такому форматі стає основною складовою абсолютно іншого освітнього середовища, що надає свободу викладачеві і студенту у виборі діяльності. Таким чином факт важливості переходу на електронні навчальні ресурси в умовах університетської освіти не потребує додаткової аргументації. Це продиктовано не тільки цілями навчання, але також і формуванням важливих якостей у студентів як мотивація до навчання, вміння свідомо вибирати напрям навчання, вміння розподіляти і раціонально керувати своїм вільним часом. При цьому пере-

хід з традиційного навчання в область вільного навчального простору не простий і вимагає багато зусиль в знаходженні оптимальних методів та механізмів управління даним процесом. Сумський державний університет має потужну технічну складову стосовно використання змішаного навчання, яке призводить до якісної зміни навчання. Різноманіття електронних ресурсів відкриває нові можливості презентації навчального матеріалу у доступній та цікавій формі. Упровадження платформи МІХ (СумДУ) для забезпечення та організації онлайн та самостійної роботи студентів значно підвищує ефективність її організації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бенера В.С. Формування пізнавальної самостійності в майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів засобами інтелектуальної гри: Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук. Київ, 2003. 21 с.
2. Бондар І. Форми самостійної роботи учнів на уроках історії відповідно концепції нової української школи. Вступне слово, 2022, 109.
3. Демченко О.М. Критерії пізнавально-творчої самостійної діяльності студентів. Педагогічні науки. Збірник наукових праць. Частина перша. Суми: Сум ДПУ ім. А.С.Макаренка, 2004. С. 361–368.
4. Змішане навчання. «Персоналізоване навчання кожного учня». Усі зображення моделей взяті із відеоматеріалів курсу «Змішане навчання» на Coursera.
5. Корнова, Н. І., Кравчук, М. Г., Романенко, О. В. Самостійна робота студентів як складова організації навчального процесу. Publishing House “Baltija Publishing”, 2022.
6. Літвінчук С. Б. Активізація навчання у вищій школі засобами організації самостійної роботи студентів. 2021.
7. Нагаєв В. М., Портян М. О. Методика викладання у вищій школі. 2018.
8. Пристемський О., Подаков Є. Актуальні проблеми використання програмного забезпечення для ведення обліку та формування звітності. 2018.
9. Тамаркіна О. Л. Самостійна робота студентів ВЗО в умовах дистанційного навчання. 2020.
10. Albiladi W. S., Alshareef K. K. Blended learning in English teaching and learning: A review of the current literature. *Journal of Language Teaching and Research*, 2019, 10.2: 232–238.
11. Bakhtiyarovna, Y. M., et al. Independent Extracurricular Work Of Students Of Technical Higher Education Institutions In The Conditions Of A Credit Modular System. *Journal of Pharmaceutical Negative Results*, 2022, 3302–3305.
12. Bogoeva E. Students' self-guided work as a component of an effective lesson. In: *Materialele Conferinței Republicane a Cadrelor Didactice*. 2018. p. 164-168.
13. Glăveanu V. P. Educating which creativity?. *Thinking skills and creativity*, 2018, 27: 25–32.
14. Mutlu-Bayraktar D., Cosgun V., Altan T. Cognitive load in multimedia learning environments: A systematic review. *Computers & Education*, 2019, 141: 103618.
15. Simonson M., Zvacek S. M., Smaldino S. *Teaching and learning at a distance: Foundations of distance education* 7th edition. 2019.

REFERENCES

1. Benera, V. Ye. (2003). Formation of cognitive independence in future educators of preschool educational institutions through intellectual games: Abstract of the dissertation for the degree of Candidate of Pedagogical Sciences. Kyiv.
2. Bondar, I. (2022). Forms of independent work of students in history lessons according to the concept of the New Ukrainian School. *Vstupne Slovo*, 109.
3. Demchenko, O. M. (2004). Criteria of cognitive and creative independent activity of students. *Pedagogical Sciences: Collection of Scientific Works. Part One*. Sumy: Sumy State Pedagogical University named after A.S. Makarenko, 361–368.
4. Mixed learning. (n.d.). “Personalized learning for every student”. All model images taken from the video materials of the course "Mixed Learning" on Coursera.
5. Kornova, N. I., Kravchuk, M. G., & Romanenko, O. V. (2022). Independent work of students as a component of the educational process organization. Publishing House “Baltija Publishing.”

6. Litvinchuk, S. B. (2021). Activation of learning in higher education through the organization of students' independent work.
7. Nagaiev, V. M., & Portian, M. O. (2018). Methodology of teaching in higher education.
8. Prystemskyi, O., & Podakov, E. S. (2018). Current issues in the use of software for accounting and reporting.
9. Tamarkina, O. L. (2020). Independent work of students in higher education institutions in the conditions of distance learning.
10. Albiladi, W. S., & Alshareef, K. K. (2019). Blended learning in English teaching and learning: A review of the current literature. *Journal of Language Teaching and Research*, 10(2), 232–238.
11. Bakhtiyarovna, Y. M., et al. (2022). Independent extracurricular work of students of technical higher education institutions in the conditions of a credit modular system. *Journal of Pharmaceutical Negative Results*, 3302–3305.
12. Bogoeva, E. (2018). Students' self-guided work as a component of an effective lesson. In *Materialele Conferinței Republicane a Cadrelor Didactice* (pp. 164–168).
13. Glăveanu, V. P. (2018). Educating which creativity? *Thinking Skills and Creativity*, 27, 25–32.
14. Mutlu-Bayraktar, D., Cosgun, V., & Altan, T. (2019). Cognitive load in multimedia learning environments: A systematic review. *Computers & Education*, 141, 103618.
15. Simonson, M., Zvacek, S. M., & Smaldino, S. (2019). *Teaching and learning at a distance: Foundations of distance education* (7th ed.).

N. V. MALOVANA

*Candidate of Philosophical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Foreign Languages and Linguistics,
Sumy State University, Sumy, Ukraine
E-mail: n.malovana@el.sumdu.edu.ua
<https://orcid.org/0009-0004-5423-5697>*

A. M. YUSIUK

*Postgraduate Student at the Department of Journalism and Philology,
Sumy State University, Sumy, Ukraine
E-mail: An.Yusiuk@ms.sumdu.edu.ua
<https://orcid.org/0009-0004-5423-5697>*

INTERACTIVE LEARNING: METHODS AND PRACTICES OF ONLINE WORK IN FOREIGN LANGUAGE STUDIES

Modern society is experiencing rapid changes that affect education. Challenges caused by the COVID-19 pandemic and the war in Ukraine have driven the integration of technologies into the educational process. Online education has become a response to these challenges, combining traditional teaching methods with digital tools. Blended learning allows the integration of the advantages of face-to-face and distance education, transforming the structure of the educational process and enhancing interaction between students and teachers.

Innovative approaches based on communicative learning help to increase students' engagement and motivate them for active participation. Students' independent work, which includes both individual and group activities, is an integral part of modern education. Thanks to platforms such as Coursera, Mix, Kahoot, Padlet, and Pinterest, students gain access to interactive materials and complete tasks at their convenience. For instance, the Mix SumDU platform, developed by Sumy State University, provides educational materials, interactive courses, and tests.

The article examines online education models, including synchronous learning (webinars, video conferences), asynchronous learning (access to materials anytime), microlearning (short modules), flipped learning (independent study of theory before classes), and massive open online courses (MOOCs). Platforms like Mix SumDU, Coursera, Kahoot, Padlet, English4IT foster the development of independence, motivation, and time-management skills. Surveys conducted at SumDU reveal positive perceptions of online education, with 99% supporting its integration.

However, challenges remain, such as addressing copyright issues for audio and video materials, ensuring access to quality resources, and improving students' self-discipline. Blended learning opens new horizons for education, creating an innovative learning environment. SumDU's experience in implementing Mix platforms demonstrates the effectiveness of electronic resources in enhancing learning outcomes. Informatization of education fosters the development of key skills essential in modern society.

Key words: online education, Mix SumDU platform, independent work, interactive platforms, informatization of education, educational technologies, learning models.